

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI
PRZEDSIĘBIORSTWA WODOCIĄGÓW
I KANALIZACJI
SPÓŁKA Z O.O. W OLSZTYNIE
ZA 2022 ROK**

Olsztyn, marzec 2023 r.

SPIS TREŚCI

I. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI I ZASOBÓW	3
1. Podstawowe informacje o Spółce	3
2. Struktura Władz	4
3. Obszar oddziaływania	4
II. PRODUKCJA	5
1. Produkcja i sprzedaż wody	5
2. Odbiór ścieków	7
3. Odbiorcy Spółki	8
4. Pozostała działalność usługowa	9
III. ZATRUDNIENIE I DZIAŁALNOŚĆ SOCJALNA	9
IV. INWESTYCJE I REMONTY	10
V. INFORMACJA DOTYCZĄCA OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO	12
VI. INFORMACJA DOTYCZĄCA SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI	14
VII. SYTUACJA FINANSOWA, MAJĄTKOWA ORAZ PIENIĘŻNA SPÓŁKI	15
1. Prezentacja wybranych danych finansowych z działalności Spółki z okresu ostatnich 5 lat	15
2. Zaciągnięte pożyczki i kredyty	15
3. Poręczenia i gwarancje	17
4. Sytuacja finansowa Spółki	17
5. Sytuacja majątkowa Spółki	18
6. Przepływy pieniężne	20
7. Wskaźniki ekonomiczne	20
VIII. SZCZEGÓLNE ZDARZENIA	21
IX. SKARGI, WNIOSKI, REKLAMACJE I KONTROLE	22
X. INFORMACJA O PRZEWIDYWANYM ROZWOJU SPÓŁKI	23
XI. OPIS ISTOTNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I ZAGROŻEŃ	24
XII. INNE INFORMACJE	27
XIII. POZOSTAŁE INFORMACJE WYMAGANE	27

I. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI I ZASOBÓW

1. Podstawowe informacje o Spółce

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji powstało w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego PWiK w Olsztynie w jednoosobową spółkę Gminy Olsztyn, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Do przekształcenia doszło na podstawie Uchwały XII 148/91 z dnia 25 września 1991 r. Rady Miasta Olsztyna. Akt przekształcenia Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością – Akt założycielski Spółki został zawarty w formie aktu notarialnego 30 czerwca 1997 r., rep. A Nr 1924/97, wpis do Rejestru Handlowego 4 sierpnia 1997 r.

Spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Olsztynie VIII Wydział Gospodarczy pod nr KRS: 0000126352. Spółka mieści się w Olsztynie przy ul. Oficerskiej 16 A, 10-218 Olsztyn. Spółka posiada nr REGON: 510620050, NIP: 7390403323.

Kapitał zakładowy Spółki na dzień 31.12.2022 r. wynosił 156 447 000 złotych i dzielił się na 312 894 udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy. Wszystkie udziały należą do Gminy Olsztyn i zostały przez nią objęte. W 2022 roku Zgromadzenie Wspólników nie podejmowało uchwał podwyższających kapitał zakładowy Spółki.

Właścicielem Spółki jest Gmina Olsztyn. Prezydent Olsztyna, jako organ wykonawczy Gminy, pełni funkcję Zgromadzenia Wspólników. Spółka wykonuje zadania użyteczności publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.

Przedmiotem działalności Spółki według Polskiej Klasyfikacji Działalności jest:

- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody (PKD 36,00,Z);
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków (PKD 37,00,Z);
- zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne (PKD 38,11,Z);
- obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne (PKD 38,21,Z);
- wykonywanie badań, pomiarów i analiz chemicznych i biologicznych składu i czystości wody (PKD 71,20,B);
- działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne (PKD 71,12,Z);
- wytwarzanie energii elektrycznej (PKD 35,11,Z);
- handel energią elektryczną (PKD 35,14,Z).

W ramach powyższej działalności Spółka:

- eksploatuje, konserwuje, remontuje, odtwarza, modernizuje i rozbudowuje urządzenia i obiekty wodociągowo-kanalizacyjne;
- prowadzi rozliczenia za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków;
- wykonuje badania laboratoryjne kontrolujące jakość prowadzonych procesów uzdatniania wody i oczyszczania ścieków oraz stan ścieków odprowadzanych przez zakłady przemysłowe;
- inicjuje realizację programów zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków, opiniuje koncepcje budowy sieci i urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych;
- wydaje warunki techniczne budowy sieci i obiektów wodociągowo-kanalizacyjnych oraz przyłączania odbiorców, uzgadnia projekty opracowane na podstawie tych warunków, a także przeprowadza odbiory techniczne tych budowli;
- wykonuje podłączenia obiektów do czynnych sieci wodociągowych;
- planuje, zleca i nadzoruje realizację zadań i zakupów inwestycyjnych oraz zadań remontowych, wykonywanych siłami obcymi dla potrzeb Spółki.

Przedsiębiorstwo świadczy roboty odpłatne związane z podstawową specjalizacją, m.in.:

- wykonuje sieci i przyłącza wodociągowo-kanalizacyjne,
- usuwa awarie na sieciach nie będących w posiadaniu Spółki,
- remontuje pompy i inne urządzenia mechaniczne,
- świadczy usługi transportowo-sprzętowe i laboratoryjne,
- wykonuje zadania obejmujące odprowadzenie wód opadowych i roztopowych.

2. Struktura Władz

Władzami Spółki są: Zgromadzenie Wspólników, Rada Nadzorcza oraz Zarząd.

Rada Nadzorcza

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Rada Nadzorcza Spółki działała w następującym składzie:

- Przewodniczący Rady Nadzorczej - Edward Tomczyk;
- Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej - Mateusz Ryński;
- Sekretarz Rady Nadzorczej - Jarosław Szostek;
- Członek Rady Nadzorczej – Jarosław Kalinowski;
- Członek Rady Nadzorczej – Marcin Politewicz;
- Członek Rady Nadzorczej – Monika Czapska-Domeracka;
- Członek Rady Nadzorczej - Henryk Łańko;
- Członek Rady Nadzorczej – Filip Fijałkowski;
- Członek Rady Nadzorczej – Anna Ulanowska.

Zarząd

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Zarząd Spółki działał w dwuosobowym składzie:

- Prezes Zarządu - Wiesław Pancer;
- Wiceprezes Zarządu – Jarosław Słoma.

Prokurenci

Na dzień 31 grudnia 2022 roku prokurentami Spółki byli:

- Prokurent - Antoni Kujawa;
- Prokurent - Jacek Zyśk;
- Prokurent – Krzysztof Wawrzyniuk.

3. Obszar oddziaływania

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Olsztynie prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Olsztyn. Głównymi odbiorcami są mieszkańcy Olsztyna, a także instytucje i firmy mające swoje siedziby w granicach administracyjnych gminy.

Uchwała nr XXX/508/21 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Olsztyn wyznacza aglomerację Olsztyn położoną w województwie warmińsko-mazurskim w powiecie olsztyńskim o równoważnej liczbie mieszkańców 221 662 RLM z oczyszczalnią ścieków w Olsztynie, obejmującą swym zasięgiem miasto Olsztyn oraz miejscowości z terenu Gminy Barczewo: Barczewo, Łęgajny, Wójtowo, Ruszajny, Kaplityny, Nikielkowo, Wróćkowo, Barczewko; miejscowości z terenu Gminy Stawiguda: Ruś, Bartąg, Jaroty; miejscowości z terenu Gminy Purda: Klebark Mały i Ostrzeszewo;

miejsowości z terenu Gminy Dywity: Dywity, Ługwałd, Różnowo, Słupy, Kieżliny, Wadąg, Myki, Zalbki; miejscowości z terenu Gminy Jonkowo: Gutkowo; miejscowości z terenu Gminy Gietrzwałd: Kudypy, Gronity, Naterki, Sząbruk, Unieszewo, Barwiny, Łupstych, Siła, Cegłowo.

Zasoby wody, wielkość ujęć, stan stacji uzdatniania wody, jak również przepustowość oczyszczalni ścieków umożliwiają Przedsiębiorstwu zaspokajanie zgłaszanych potrzeb gmin ościennych w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Spółka systematycznie rozszerza obszar świadczenia usług w wyniku podłączania do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej miejscowości z gmin ościennych.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. Spółka zaopatruje w wodę Nikielkowo, Jonkowo, Ostrzeszewo, Zalbki, Myki, Wadąg, Gietrzwałd oraz Bartąg; odbiera i oczyszcza ścieki z Barczewa, Łęgajń, Wójtowa, Kudyp, Bartąga, Słup, Kieżlin, Wadąga, Zalbek, Myk, Dywit, Jonkowa, Kapłityn, Ostrzeszewa, Klebarka Małego, Szczęsnego, Rusi i Gronit.

Spółka nie posiada konkurentów na lokalnym rynku, na którym działa – naturalny monopol techniczny. Własne ujęcia wody wykorzystują: Miejski Szpital Zespolony, Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, Szpital MSWiA, Szpital Uniwersytecki, Samodzielny Publiczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie i Indykpol.

II. PRODUKCJA

1. Produkcja i sprzedaż wody

W 2022 roku wyprodukowano łącznie 9 660,9 tys. m³ wody surowej. Jest to o 378,9 tys. m³ mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Woda pochodziła z pięciu ujęć.

tabela 1

Produkcja wody przez poszczególne ujęcia wody (w m³)

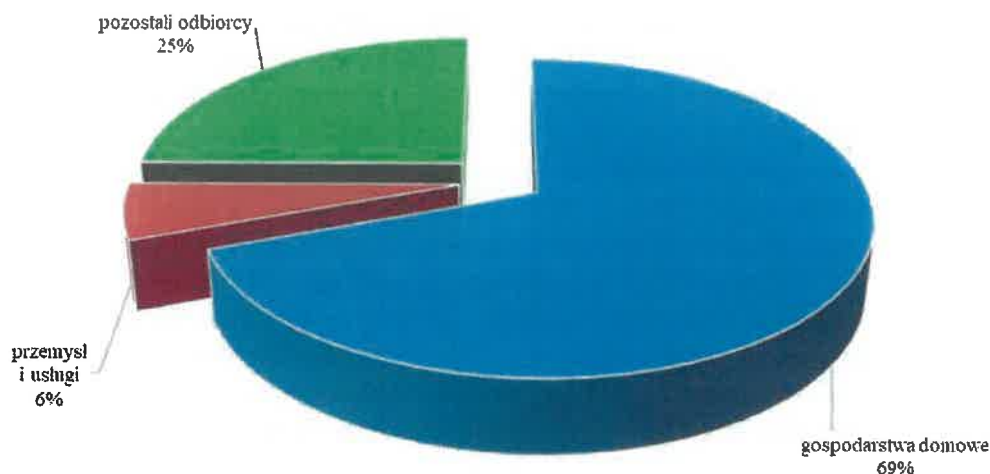
Wyszczególnienie	Ujęcie Wody „Wadąg”	Ujęcie Wody „Zachód”	Ujęcie Wody „Kortowo”	Ujęcie Wody „Jaroty”	Ujęcie Wody „Likusy”
2022 rok	5 260 984	3 106 333	603 580	378 033	311 940
2021 rok	5 729 310	2 945 403	649 353	378 488	337 200
różnica	- 468 326	160 930	- 45 773	455	- 25 260

Źródło: opracowanie własne.

W 2022 roku sprzedaż wody wyniosła 7 848,4 tys. m³ i była niższa od sprzedaży w 2021 roku o 4,1 tys. m³, tj. o 0,05%. Różnica między produkcją wody surowej, a sprzedażą wody wynosząca 1 812,5 tys. m³, to woda pobrana do własnych celów technologicznych, w tym: płukanie filtrów na stacjach uzdatniania wody, wiosenne i jesienne płukanie sieci oraz straty.

Strukturę sprzedaży wody w 2022 roku z podziałem na grupy odbiorców przedstawia wykres 1.

Struktura sprzedaży wody w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne.

Istotnym czynnikiem, który wpływa na skłonność ograniczania przez mieszkańców zużycia wody jest powiązanie w Olsztynie wysokości opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych ze zużyciem wody (*Uchwały: Nr XLII/693/22 z dnia 23 lutego 2022 r., Nr LIII/848/22 z dnia 29 listopada 2022 r. Rady Miasta Olsztyna w sprawie ustalenia stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłat za pojemniki i worki określonej pojemności*).

Woda do odbiorców dostarczana była siecią wodociagową. Długość sieci i przyłączy wodociagowych, będących na stanie Spółki na koniec 2022 roku wyniosła 398,51 km. W ramach prac konserwacyjno-remontowych na sieci i przyłączach wodociagowych:

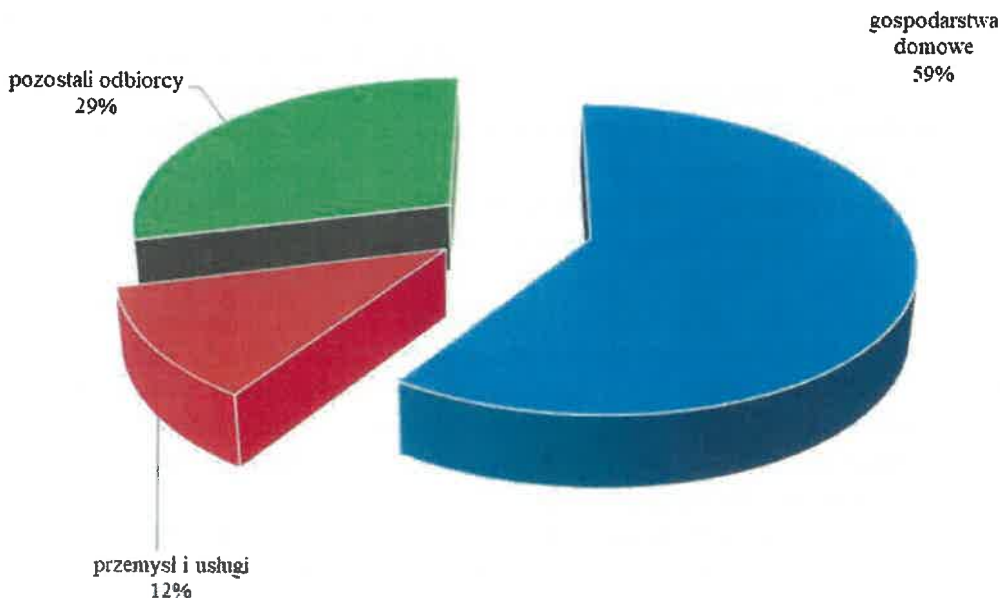
- usunięto 105 awarii na sieci rozdzielczych i magistralach wodociagowych,
- pługano sieci magistralne w okresie wiosennym i jesiennym,
- wymieniono bądź naprawiono 30 przyłączy wodociagowych,
- wymieniono bądź naprawiono 56 zasuw liniowych,
- usprawniono 155 zasuw,
- usprawniono bądź naprawiono 120 szt. armatury (zasuw domowych, nawierteł),
- wymieniono bądź naprawiono 26 hydrantów ppoż.,
- wymieniono bądź naprawiono 556 skrzynek zasuw,
- wymieniono 1 502 szt. wodomierzy głównych, które utraciły ważność legalizacji,
- odebrano i zarejestrowano 258 wodomierzy służących do rozliczeń wody zużywanej bezpowrotnie,
- wykonano 834 remonty cząstkowe zmierzające do przywrócenia stanu pierwotnego nawierzchni jezdni, chodników, dróg rowerowych, zatok postojowych oraz terenów zielonych po przeprowadzonych pracach awaryjnych i eksploatacyjnych,
- dokonano przeglądu 130 zasuw i płuczek zlokalizowanych na terenie Olsztyna,
- naprawiono bieżące konstrukcje i elewacje komór, studni wodomierzowych w ilości 15 szt.

2. Odbiór ścieków

W okresie sprawozdawczym odebrano i oczyszczono 9 155,7 tys. m³ ścieków, tj. o 329,5 tys. m³ (3,7%) więcej niż w roku ubiegłym. Udział poszczególnych grup w ramach usługi odbioru ścieków przedstawia wykres 2.

wykres 2

Struktura odbioru ścieków w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne.

Długość sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej będących na stanie Spółki na koniec 2022 roku wyniosła 383 km. W roku sprawozdawczym zostały wybudowane sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Bartąska/Złota, Perłowa, Zięby, Gołębia, Poziomkowa, Cietrzewia, Piłsudskiego, Hozjusza, Rejewskiego, Sielska, Wilczyńskiego o łącznej długości 2 400 m.

W celu utrzymania w pełnej sprawności eksploatacyjnej sieci wykonano:

- czyszczenia sieci kanalizacji sanitarnej - przy pomocy specjalistycznych samochodów oczyszczono 19 km sieci;
- prace konserwacyjne:
 - wykonano remonty studni i regulację włączów o łącznej ilości 25 szt.;
 - dokonano 170 przeglądów i czyszczenia ręcznego studni sanitarnych;
 - dokonano przeglądu stanu technicznego kanałów kamerą TV przy współpracy z czyszczącym samochodem SCK w ilości 5,7 km;
 - wykonano 112 punktowych remontów rur metodami bezwykopowymi;
- prace przeglądowe: dokonano odbiorów wstępnych nowo wybudowanych sieci i przyłączy w ilości 80 szt.;
- sprawdzenie połączeń deszczowych do sieci sanitarnej w ilości 1 368 szt.

3. Odbiorcy Spółki

Na dzień 31.12.2022 r. Spółka rozliczała następujące ilości wodomierzy głównych wraz z podlicznikami:

- gospodarstwa domowe 11 092 (z tego: budynki jednorodzinne 8 390 i budynki wielorodzinne 2 702);
- przemysł i usługi: 203;
- pozostali odbiorcy: 4 811, w tym odbiorcy gminni 44 punktów rozliczeń (wodomierzy, przepływomierzy).

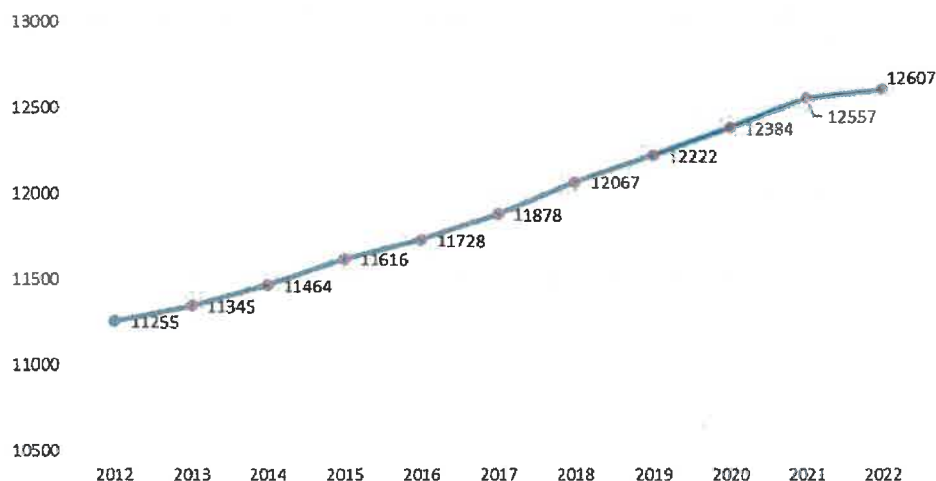
Ilość odprowadzonych ścieków zasadniczo jest ustalana na podstawie zużycia wody. Urządzenia pomiarowe określające ilość ścieków zainstalowane są na sieciach odprowadzających ścieki z sąsiednich gmin (24 szt.) oraz przyłączach niektórych przedsiębiorstw (12 szt.).

Spółka funkcjonując w granicach aglomeracji olsztyńskiej dostarcza wodę i odprowadza ścieki na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z gminami ościennymi, w których określone są wzajemne prawa i obowiązki stron. W związku z rozwojem budownictwa mieszkaniowego w sąsiednich gminach, przy granicy z Gminą Olsztyn, uregulowanie wzajemnych stosunków pomiędzy Gminą Olsztyn a gminami ościennymi w formie umów cywilnoprawnych może okazać się niewystarczające. Biorąc pod uwagę zadania każdej z gmin, zgodnie z art. 3 u.z.z.w., w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków mogą być one wykonywane i uregulowane pomiędzy zainteresowanymi gminami w formie związku międzygminnego lub powierzone wskazanej gminie w porozumieniu międzygminnym. Dla prawidłowości dokonywanych rozliczeń Spółka dokonała zastępczego montażu urządzeń pomiarowych na granicy z gminami: Barczewo, Gietrzwałd, Jonkowo i Stawiguda. Niewywiązanie się z obowiązujących umów, może doprowadzić do sporu sądowego.

Liczba odbiorców wody liczona wg stanu punktów (wodomierzy głównych) na koniec 2022 roku wynosiła 12 607 i zwiększyła się w ciągu roku o 50 odbiorców, tj. 0,4%.

wykras 3

Liczba odbiorców świadczonych usług
wg stanu punktów (wodomierzy głównych) na koniec roku

Źródło: opracowanie własne.

W ciągu ostatnich dziesięciu lat nastąpił przyrost liczby odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych o 1 352 tj. o 12,01%.

W 2022 roku okolicznym gminom dostarczono 445,6 tys. m³ wody, co stanowiło 5,7% całkowitej sprzedaży wody oraz odebrano 1 299,2 tys. m³ ścieków (14,2% ścieków) na łączną kwotę 11 077,1 tys. zł.

4. Pozostała działalność usługowa

Spółka prowadzi również działalność w zakresie usług: eksploatacji sieci, odbioru sieci, wodomierzowych, laboratoryjnych oraz pozostałych (m.in.. dostaw wody pitnej, transportowych, wykonywanych sprzętem specjalistycznym, geodezyjnych).

W 2022 roku akredytowane przez PCA laboratorium Spółki wykonało badania na potrzeby własne Spółki oraz na zlecenie klientów zewnętrznych w zakresie:

- badań mikrobiologicznych wody: 6 368 próbek (w tym: 3 146 - Spółka, 1 611 - klient zewnętrzny);
- badań fizykochemicznych wody: 3 020 próbek (w tym: 2 440 - Spółka, 580 - klient zewnętrzny);
- badań fizykochemicznych ścieków, osadów ściekowych i biogazu: 497 próbek ścieków (w tym: 393 - Spółka, 104 - klient zewnętrzny); 975 próbek osadów ściekowych i 554 próbek biogazu na potrzeby Spółki.

W 2022 r. Dział Techniczny wydał 675 warunków technicznych, dokonał 379 uzgodnień dokumentacji technicznej oraz 132 odbiorów technicznych końcowych.

Przychody z robót odpłatnych i działalności pomocniczej w zakresie wykonywania sieci i przyłączy wodociągowo-kanalizacyjnych, usług transportowo-sprzętowych i laboratoryjnych w 2022 roku wyniosły 1 457,1 tys. zł.

Zgodnie z umową nr IM.272.54.2021 z dnia 20.05.2021 r. Spółka świadczy usługi związane z:

- odbieraniem wód opadowych i roztopowych w sposób ciągły,
- wykonywania napraw, konserwacji i usuwania awarii sieci kanalizacji deszczowej,
- podejmowaniem technicznie dostępnych działań w celu usunięcia zagrożenia wystąpienia awarii kanalizacji deszczowej.

W wyniku realizacji zapisów umowy Spółka uzyskała przychód w wysokości 1 851,9 tys. zł.

III. ZATRUDNIENIE I DZIAŁALNOŚĆ SOCJALNA

W 2022 roku średnioroczne zatrudnienie ukształtowało się na poziomie 463,18 etatów i w stosunku do roku 2021 wzrosło o 4,17 etatu, tj. o 0,99 %.

Na dzień 31.12.2022 r. Spółka zatrudniała ogółem 458 osób, z tego 110 kobiet i 348 mężczyzn.

W 2022 roku przyjęto do pracy 35 osób. Z pracy odeszło 38 pracowników, z tego: 32 pracowników zatrudnionych na stanowiskach produkcyjnych i 6 pracowników zatrudnionych na stanowiskach nieprodukcyjnych. Średni staż pracy pracowników Spółki ogółem wynosi 27 lat, średni staż pracy w Spółce 18 lat. Średni wiek załogi to 42 lata.

tabela 2

Struktura zatrudnienia wg wykształcenia (w %)

Wykształcenie	2020 r.	2021 r.	2022 r.
podstawowe	6,1	6,0	6,1
zasadnicze zawodowe	25,1	24,7	24,3
średnie	32,5	32,3	31,2
wyższe	36,3	37,0	38,4

Źródło: opracowanie własne.]

W strukturze zatrudnienia, z uwagi na specyfikę działalności Spółki, podobnie jak w latach ubiegłych największy udział (69,6 %) stanowili pracownicy z wykształceniem średnim i wyższym.

Zarząd Spółki stwarza pracownikom możliwości rozwoju poprzez popieranie różnego rodzaju form kształcenia i doskonalenia, udzielając w tym zakresie pomocy finansowej. W 2022 roku Spółka kontynuowała programy szkoleniowe umożliwiające pracownikom rozwój poprzez podnoszenie kwalifikacji. Koszt szkoleń wyniósł 192 723,00 zł. Większość szkoleń odbywała się w formie on-line.

W 2022 roku ośmiu pracowników podwyższało kwalifikacje zawodowe na wyższych uczelniach - studiach I-szego i II-giego stopnia oraz studiach podyplomowych. Wszyscy powyżsi pracownicy posiadają zawarte z pracodawcą umowy na podwyższanie kwalifikacji zawodowych. Wybrany przez pracownika kierunek nauki musi być zgodny z potrzebami merytorycznymi pracodawcy i jest z nim wcześniej uzgadniany. Koszt czesnego wyniósł 16 175,00 zł.

Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2022 r. wyniósł 957 103,50 zł i obciążył koszty Spółki. Środki z Funduszu przeznaczane są na cele socjalno-bytowe pracowników i członków ich rodzin oraz byłych pracowników – emerytów i rencistów. Szczegółowe cele określone są w rocznym Preliminarzu wydatków uzgadnianym z Zarządami Związków Zawodowych.

W ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej, oprócz badań wstępnych, okresowych i kontrolnych, wszyscy pracownicy Spółki mają możliwość zaszczepienia się w okresie jesiennym przeciwko grypie. Pracownikom zatrudnionym na stanowiskach powodujących narażenie na działanie szkodliwych czynników, np. prace przy usuwaniu nieczystości komunalnych, prace ze szkodliwym czynnikiem biologicznym lub w kontakcie z glebą, Spółka zapewnia szczepienia ochronne przeciwko: tężcowi, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, durowi brzuszemu i kleszczowemu zapaleniu mózgu. Wykazy stanowisk pracy oraz zasady szczepień uregulowane są w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy.

W związku z panującą pandemią koronawirusa, Spółka umożliwiała pracownikom przeprowadzanie szczepień przeciwko COVID-19 przez szpital MSWiA w Olsztynie.

IV. INWESTYCJE I REMONTY

W 2022 roku Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 20 130,20 tys. zł, na planowane 26 744 tys. zł. W stosunku do 2021 roku były one niższe o 4 853,80 tys. zł, tj. o 19,43%.

Prowadzona przez Spółkę w 2022 roku działalność inwestycyjna służyła głównie modernizacji istniejących obiektów infrastruktury technicznej i budowlanej w celu zapewnienia prawidłowego ich funkcjonowania. Nakłady inwestycyjne w podziale na poszczególne obiekty przedstawia tabela 3

tabela 3

Nakłady inwestycyjne (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Urządzenia kanalizacyjne	Urządzenia wodociągowe	Obiekty administracyjno-techniczne	Zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych
2022 rok	10 064,7	4 811,6	2 109,8	3 144,1
2021 rok	12 591,5	6 178,5	766,9	5 447,1
przyrost(+); spadek(-)	- 2 526,80	- 1 366,90	+ 1 342,90	- 2 303,00

Zródło: opracowanie własne.

Zadania inwestycyjne zrealizowane w 2022 roku:

Część I. Urządzenia kanalizacyjne

- 1) Modernizacja przepompowni P-23 przy ul. Wiosennej;
- 2) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Piłsudskiego;
- 3) Budowa punktów pomiarowych ścieków dopływających z gminy Stawiguda do kanalizacji m. Olsztyna;
- 4) Wymiana 2 szt. rozdrabniarek zainstalowanych na kanale Ulgi na terenie przepompowni ścieków P-3 przy ul. 15 Dywizji.

Część II. Urządzenia wodociągowe

- 1) Awaryjna wymiana przyłączy wodociągowych;
- 2) Budowa magistrali wodociągowej o śr. 400 mm od ul. Zientary-Malewskiej do ul. Piłsudskiego;
- 3) Budowa sieci wodociągowej w rejonie ulic Poprzecznej / Zientary-Malewskiej;
- 4) Przebudowa sieci wodociągowej w ramach zadania Budowa węzła przesiadkowego Wysoka Brama.

Część III. Obiekty administracyjno-techniczne

- 1) Adaptacja części pomieszczeń budynku C dla potrzeb Działu Informatyki;
- 2) Adaptacja części pomieszczeń budynku SUW Karolin dla potrzeb Działu Informatyki;
- 3) Instalacja oraz modernizacja klimatyzacji w laboratorium na terenie oczyszczalni ścieków Łyna;
- 4) Modernizacja kotłowni na terenie bazy PWiK poprzez wymianę kotła olejowo/gazowego;
- 5) Budowa systemu monitoringu wizyjnego na Miejskiej Oczyszczalni Ścieków „Łyna”.

Spółka w roku 2022 zakupiła zestawy komputerowe i oprogramowanie (162,0 tys. zł), odtworzono środki trwałe, urządzenia, sprzęt i narzędzia (979,0 tys. zł), zakupiono środki transportu (1 388,9 tys. zł), dokonano wykupu sieci od osób trzecich (614,2 tys. zł).

W 2022 roku w systemie zleceńowym wykonano remonty o wartości 2 183,1 tys. zł. Prace remontowe dotyczyły infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej oraz obiektów technologicznych i technicznych Spółki.

Zadania remontowe zrealizowane w 2022 roku:

- 1) Remont kanalizacji sanitarnej w ul. Znanieckiego i Krautforsta;
- 2) Remont zewnętrzny zbiorników wody czystej SUW Karolin;
- 3) Rekonstrukcja studni nr VII (SUW Zachód);

- 4) Usunięcie awarii kolektora tłoczego DN 700mm na tranzycie z przepompowni P-10 do oczyszczalni ścieków Łyna w Olsztynie;
- 5) Remont przepompowni LKT na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków.

V. INFORMACJA DOTYCZĄCA OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Spółka eksploatuje na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę pięć ujęć: Wadąg, Zachód, Kortowo, Jaroty i Likusy, z czego największe z nich to ujęcie Wadąg. Ujmowana woda podziemna poddawana jest procesowi dwustopniowej filtracji w celu usunięcia nadmiaru żelaza i manganu. Wprowadzana do sieci wodociągowej woda uzdatniona, spełnia wymagania jakościowe zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Potwierdzeniem spełnienia wszystkich wymogów prawnych jest prowadzony przez PWiK monitoring jakości wody.

W 2022 r. łącznie z pięciu ujęć pobrano i uzdatniono 9 660 780 m³ wody surowej, z czego 9 208 099 m³ zostało wprowadzone do sieci. Z tytułu poboru wód w 2022 r. naliczono opłatę zmienną w wysokości 678 806 zł. Opłata stała wynikająca z warunków określonych w decyzjach na pobór wód wyniosła 95 073 zł (płatna w 4 równych ratach).

Ścieki odprowadzane z Miejskiej Oczyszczalni Ścieków „Łyna” w Olsztynie odpowiadają warunkom określonym w pozwoleniu wodnoprawnym obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2025 r. Analizy wykazały, że procent redukcji zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych w MOŚ „Łyna” odprowadzanych do odbiornika wyniósł odpowiednio:

- ChZT - zmierzony 95,79 %, wymagany decyzją wynosi 75%;
- BZT₅ - zmierzony 99,1%, wymagany decyzją wynosi 90%;
- zawiesina ogólna - zmierzony 98,48%, wymagany decyzją wynosi 90%;
- azot ogólny - zmierzony 86,14%, wymagany decyzją wynosi 70%;
- fosfor ogólny - zmierzony 95,54%, wymagany decyzją wynosi 80%.

Średnie roczne stężenie azotu ogólnego w ściekach odpływających z oczyszczalni ścieków za 2022 r. wyniosło 13,4 mg N/l, przy dopuszczalnym 10 mg N/l, co spowodowało niespełnienie warunków rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 2 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 219 r., poz. 1311).

W zakresie ilości odprowadzanych ścieków warunki decyzji są dotrzymywane. W 2022 r. odprowadzono średnio $Q_{\text{dśr}} = 30\,383\text{ m}^3/\text{d}$.

Opłata stała za odprowadzanie ścieków do wód, wynikająca z warunków określonych w decyzji, wynosi 50 695 zł (płatna w 4 równych ratach). Wysokość naliczonej opłaty zmiennej za wprowadzanie ścieków do rzeki Łyny w 2022 r. wyniosła 428 904 zł, natomiast za odprowadzenie wód popłucznych z SUW Karolin do rowu melioracyjnego 724 zł.

Za odprowadzanie wód opadowych naliczono opłatę w wysokości 1 907 zł.

Opłaty za pobór wód oraz wprowadzenie ścieków do wód lub ziemi wnoszą się raz w kwartale do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Opłata zmienna naliczona za usługi wodne za 2022 r. wyniosła 1 107 710 zł (I kw. 291 316 zł, II kw. 288 719 zł, III kw. 263 155 zł i IV kw. 264 520 zł).

Łącznie do Wód Polskich w 2022 r. odprowadzono opłaty w kwocie 1 256, 1 tys. zł.

W Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie emisja do powietrza odbywa się ze źródeł zorganizowanych, niezorganizowanych oraz procesów spalania paliw w silnikach spalinowych. Źródłami emisji zorganizowanej są: Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów (spalarnia osadów ściekowych) oraz osiem kotłowni zlokalizowanych na terenie obiektów należących do Spółki. Standardy emisyjne dla instalacji termicznego przekształcania osadów ściekowych określone są w pozwoleniu na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza z dnia 22.02.2019 r., znak: OŚ.PŚ.7223.12.2018, wydanej przez Marszałka Województwa Warmińsko – Mazurskiego, obowiązującej do 21.02.2029 r.

Opłata środowiskowa za emisję pyłów i gazów do powietrza z instalacji termicznego przekształcania osadów ściekowych za 2022 r. wyniosła łącznie 169,87 zł. Sumaryczny czas pracy instalacji w tym okresie wyniósł 448 godzin.

Kotłownie zakładowe eksploatowane są na potrzeby wytworzenia ciepła do centralnego ogrzewania budynków i podgrzewania wody. Naliczona kwota opłaty za emisję substancji do powietrza z emitorów należących do ww. źródeł w 2022 r. wyniosła 3 398,84 zł.

Opłata środowiskowa za emisję z procesów spalania paliw w silnikach spalinowych w 2022 r. wyniosła 2 507,11 zł. Marginalnym zjawiskiem jest emisja niezorganizowana pochodząca z procesów spawania na wolnym powietrzu. Za emisję będącą efektem procesów spawania na wolnym powietrzu w 2022 r. naliczono opłatę środowiskową w wysokości 1,62 zł.

Z tytułu emisji zanieczyszczeń do powietrza za 2022 r. naliczono opłatę w wysokości 6077 zł.

Spółka posiada 3 decyzje administracyjne właściwych organów w zakresie gospodarowania odpadami, tj. pozwolenie na wytwarzanie odpadów, zezwolenie na przetwarzanie odpadów w procesie unieszkodliwienia osadów ściekowych poprzez spalanie oraz zezwolenie na przetwarzanie odpadów gleby i ziemi w procesie sortowania.

W ramach gospodarowania wytwarzanymi i przetwarzanymi odpadami, Spółka prowadzi ich ścisłą ewidencję, selektywnie je magazynuje w wydzielonych miejscach, a następnie przekazuje uprawnionym firmom specjalistycznym do odzysku (zazwyczaj odpady inne niż niebezpieczne) lub do unieszkodliwiania (odpady niebezpieczne). Od stycznia 2020 ewidencja odpadów w firmie w całości jest prowadzona w formie elektronicznej w Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarowaniu odpadami (BDO).

Największą masę spośród wytwarzanych odpadów stanowią ustabilizowane komunalne osady ściekowe, zaliczane do odpadów innych niż niebezpieczne. Ich produkcja w roku 2022 wyniosła 21 407,78 Mg. Pomimo korzystnego stanu sanitarnego i spełniającego normy składu chemicznego, są to odpady bardzo uciążliwe, ponieważ ze względu na objętość i szereg obwarowań prawno-środowiskowych, ich bezpośrednie przyrodnicze zagospodarowanie wciąż spotyka się z utrudnieniami. W roku 2022 przekazano 4 920,90 Mg osadów do rolniczego zagospodarowania. W spalarni unieszkodliwiono zaś 281,92 Mg osadów, a resztę tj. 16 204,96 Mg przekazano do przetworzenia firmie wybranej w przetargu na zagospodarowanie osadów.

W roku 2022 przetworzono również 1189,00 Mg odpadu o kodzie 17 05 04 (Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03) który stanowi głównie ziemia z gruzem pochodząca z wykonywano remontów sieci wodociągowej. Po przesianiu powstał odpad o kodzie 17 01 07 (Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06) w ilości 55,50 Mg oraz czysta ziemia, którą zagospodarowano.

Odrębnymi procedurami (inventaryzacje, harmonogramy likwidacji, sprawozdania) objęte są wyroby zawierające azbest. Zgodnie z wymogami ustawy *Prawo ochrony środowiska*

wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest dopuszcza się nie dłużej niż do końca 2032 roku. Resztki tego typu wyrobów są nadal eksploatowane przez PWiK, tkwią w gruncie w postaci rur wodociągowych azbestocementowych. Wewnętrzny harmonogram wymiany sieci wodociągowej zawierającej azbest, sporządzony przez Dział Sieci Wodociągowej przewiduje eksploatację tych wyrobów maksymalnie do końca 2024 r. W marginalnym zakresie w wyroby azbestocementowe wyposażone są dwie studnie głębinowe na ujęciu wody Wadąg. Są to na bieżąco użytkowane filtry z rur AC o łącznej długości 54 mb. Zaprzestanie korzystania z tych wyrobów będzie następowało sukcesywnie, w miarę naturalnego „starzenia się” studni, prowadzącego do wyłączenia ich z eksploatacji (maksymalnie do końca 2032 r.).

VI. INFORMACJA DOTYCZĄCA SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI

Spółka deklaruje, że zasady społecznej odpowiedzialności biznesu stanowią fundamentalną część planowania biznesowego i wyznaczają kierunki rozwoju firmy. Odpowiedzialne działanie oznacza traktowanie zarówno kontrahentów, jak i pracowników z zachowaniem szacunku, dbałość o środowisko naturalne oraz interesy lokalnej społeczności. Firma uczestniczy w niewielkich projektach o dużym znaczeniu dla społeczności lokalnej. Działania te służą integracji środowisk, budowaniu platformy wymiany doświadczeń. Wszelkie podejmowane inicjatywy przyczyniają się do umacniania wizerunku Spółki jako instytucji zaangażowanej w rozwój społeczności oraz dbałości o potrzeby klientów.

Zgodnie z §8 pkt 2 ppkt 3 *Umowy Spółki olsztyńskie wodociągi realizują swe cele w szczególności poprzez: promowanie oszczędności wody, racjonalnego gospodarowania wodą i ochrony środowiska za pośrednictwem organizacji kulturalnych, oświatowych, dobroczynnych i sportowych – po uprzednim uzyskaniu opinii Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia. Środki na finansowanie tych przedsięwzięć mogą być ponoszone do wysokości osiągniętych przychodów z robót odpłatnych ujętych w Planie techniczno-ekonomicznym danego roku.*

Dziewiętnaście lat temu Spółka wdrożyła Zintegrowany System Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP, który mierzalnymi wskaźnikami pokazuje wyraźny postęp w jakości pracy Przedsiębiorstwa.

Dostępność cenowa

Spółka w sposób ciągły bada poziom kosztów ponoszonych przez mieszkańców (łącznie opłaty za dostawę wody i odbiór ścieków) i dba o utrzymywanie go na poziomie zdecydowanie niższym niż próg tzw. dostępności cenowej. Zgodnie z zasadami dostępności cenowej w sektorze wodno-kanalizacyjnym, próg obciążenia mieszkańców opłatami nie powinien przekraczać poziomu 3% dochodu rozporządzalnego na 1 osobę.

Analiza zdolności mieszkańców do ponoszenia opłat, przeprowadzana jest zgodnie z opracowaniem MliR „Metodyka zastosowania kryterium dostępności cenowej w projektach inwestycyjnych z dofinansowaniem UE” (wersja obowiązująca od 28.10.2020).

Na podstawie historycznych i prognozowanych cen za wodę i ścieki oraz wysokości dochodu rozporządzalnego wylicza się poziom dostępności cenowej do usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków dla klientów Spółki.

Pomimo prognozowanych wzrostów cen za wodę i ścieki, poziom dostępności cenowej dla mieszkańców Olsztyna w 2022 r. wynosił 2,29% dochodu rozporządzalnego. Świadczy to o zachowaniu poziomu cen akceptowalnego dla odbiorców usług i bardzo niskim obciążeniu konsumentów wzrostem cen za usługi wodno-kanalizacyjne. Spółka tym samym udowadnia, że

kieruje się poszanowaniem zasady zapewnienia ochrony odbiorców usług przed nieuzasadnionym wzrostem cen i stawek opłat.

VII. SYTUACJA FINANSOWA, MAJĄTKOWA ORAZ PIENIĘŻNA SPÓŁKI

1. Prezentacja wybranych danych finansowych z działalności Spółki z okresu ostatnich 5 lat.

tabela 5

Zestawienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych Spółki

Wyszczególnienie	Wykonanie (w zł)				
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Przychody ze sprzedaży	86 122 286	90 599 011	93 546 862,30	97 766 763,59	107 389 220,58
Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu w tym:	87 745 653	90 797 417	96 041 283,59	98 618 956,44	118 046 623,16
amortyzacja*/	19 101 585	19 293 221	20 182 327,39	20 685 030,08	22 204 599,75
Wynik na sprzedaży brutto	- 1 623 367	-198 406	- 2 494 421,29	- 852 192,85	- 10 657 402,58
Pozostałe przychody operacyjne	4 168 670	3 531 140	4 454 824,93	4 297 382,30	5 752 131,26
Pozostałe koszty operacyjne	521 921	1 577 301	836 306,29	925 624,68	1 169 946,18
Wynik na działalności operacyjnej	2 023 382	1 755 433	1 124 097,35	2 519 564,77	- 6 075 217,50
Przychody finansowe	384 410	358 960	247 491,80	414 313,04	1 111 416,27
Koszty finansowe	1 810 701	1 535 633	1 298 794,15	2 136 942,18	5 000 298,38
Zysk brutto	597 091	578 760	72 795,00	796 935,63	- 9 964 099,61
Zysk netto	178 116	249 610	- 99 608,00	622 449,63	- 9 645 559,61
Aktywa trwałe	298 589 895	304 487 235	337 352 548,65	340 641 983,45	339 244 311,22
Aktywa obrotowe	21 669 104	24 162 530	20 272 602,90	26 246 163,94	26 363 451,51
Kapitał własny	179 360 195	179 777 590	179 677 982,45	180 300 432,08	170 854 872,47
Zobowiązania długoterminowe	70 467 522	73 687 826	82 722 734,15	85 629 779,99	84 343 406,74
Zobowiązania krótkoterminowe	18 089 593	20 416 962	21 319 316,81	21 574 541,59	25 066 463,73
Rozliczenia międzyokresowe	46 995 896	47 600 083	64 933 689,62	70 619 353,93	75 179 196,29

Źródło: opracowanie własne.

2. Zaciągnięte pożyczki i kredyty

PWiK jest stroną dwóch długoterminowych umów pożyczkowych:

- Umowa pożyczki z NFOŚiGW nr 100/2009/Wn14/OW-ki-IS/9 z dnia 03.04.2009 r. (tzw. wrakowa) na dofinansowanie przedsięwzięcia „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie”. Kwota pożyczki z umowy wynosiła 155 700 000 zł, z czego otrzymano 95 879 694 zł. Umowa przewidywała spłatę zobowiązania do 30.06.2026 roku. 21 września 2015 roku Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej podjął decyzję nr R/2646/2015 w sprawie wydłużenia okresu spłaty pożyczki wrakowej do 30 września 2031 roku oraz zmniejszenia rat pożyczki począwszy od 30 września 2015 roku. Pożyczka zabezpieczona jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową na kwotę aktualnego zadłużenia.
- Umowa pożyczki z NFOŚiGW nr 160/2019/Wn14/ow-ki-ys/P z dnia 8.05.2019 r. (inwestycyjna) na uzupełnienie wkładu własnego Beneficjenta w realizację przedsięwzięcia POliŚ 2014-2020, zadanie: Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Olsztyn etap P’. Kwota pożyczki z umowy wynosiła 13,5 mln. zł. Umowa przewiduje spłatę zobowiązania do 2034 roku. Pożyczka zabezpieczona jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową na kwotę aktualnego zadłużenia.

Na koniec 2022 roku Spółka posiadała następujące zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek:

tabela 6

Salda pożyczek na dzień 31.12.2022 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Wielkość zaciągniętej pożyczki	Zadłużenie wg. stanu na dzień 31.12.2022 r.	Termin spłaty
Pożyczka wrakowa	95 879 694,00	38 107 132,72	2031 rok
Pożyczka inwestycyjna 160/2019	13 500 000,00	12 705 888,00	2034 rok

Źródło: opracowanie własne.

PWiK jest stroną następujących długoterminowych kredytów inwestycyjnych:

1. Umowa z PKO BP SA nr 68102035410000599600901538 z dnia 11.12.2017 r. na częściowe finansowanie wykupu na własność nieruchomości gruntowych będących w użytkowaniu wieczystym o powierzchni 34,7786 ha położonych na terenie gminy Olsztyn - obręb 156 działka nr 2/1,2/2 dla której prowadzone przez Sąd Rejonowy w Olsztynie, VI Wydział Ksiąg Wieczystych, są księgi wieczyste: KW nr OL10/00163161/9 oraz KW nr OL10/00110916/1 („Inwestycja”). Kwota kredytu z umowy wynosiła 13 mln zł. Umowa przewiduje spłatę zobowiązania do 2032 roku. Kredyt zabezpieczony jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową oraz hipoteką umowną łączną do kwoty 19,5 mln zł ustanowioną na nieruchomościach będących przedmiotem finansowania.
2. Umowa z Bankiem Gospodarstwa Krajowego nr 19/0912 z 22 marca 2019 roku na finansowanie budowy budynku pogotowia wodno-kanalizacyjnego na terenie bazy przy ul. Oficerskiej 16 A. Kwota kredytu wynosi 13 mln zł. Umowa przewiduje spłatę zobowiązania do 2033 roku. Kredyt zabezpieczony jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową oraz hipoteką umowną łączną do kwoty 19,5 mln zł ustanowioną na nieruchomościach będących przedmiotem finansowania.
3. Umowa z Bankiem Gospodarstwa Krajowego nr 20/4147 z 30 października 2020 r. na finansowanie zadań realizowanych zgodnie z planem inwestycyjnym na lata 2020/2021. Kwota kredytu wynosi 12 mln zł. Umowa przewiduje spłatę zobowiązania do 2030 roku. Kredyt zabezpieczony jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową oraz hipoteką umowną łączną do kwoty 18 mln zł ustanowioną na nieruchomościach będących przedmiotem finansowania.
4. Umowa z Bankiem Gospodarstwa Krajowego nr 20/4940 z 21 grudnia 2020 r. na sfinansowanie wykupu na własność od Gminy Olsztyn nieruchomości gruntowych, będących w użytkowaniu wieczystym Spółki. Kwota kredytu wynosi 7,6 mln zł. Umowa przewiduje spłatę zobowiązania do września 2027 roku. Kredyt zabezpieczony jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową oraz hipoteką umowną łączną do kwoty 18 mln zł ustanowioną na nieruchomościach będących przedmiotem finansowania.

Na koniec 2022 roku Spółka posiadała następujące zobowiązania z tytułu zaciągniętego kredytu:

tabela 7

Saldo kredytu na dzień 31.12.2022 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Wielkość zaciągniętego kredytu	Zadłużenie wg. stanu na dzień 31.12.2022 r.	Termin spłaty
Kredyt BGK 20/4940	7 596 929,00	5 818 566,46	2027 rok
Kredyt BGK 20/4147	11 456 682,21	10 762 407,27	2030 rok
Kredyt inwestycyjny PKO BP	13 000 000,00	8 450 140,00	2032 rok
Kredyt inwestycyjny BGK 19/0912	13 000 000,00	10 537 731,65	2033 rok

Źródło: opracowanie własne.

3. Poręczenia i gwarancje

W 2022 roku Spółka nie udzielała poręczeń i gwarancji.

4. Sytuacja finansowa Spółki

Za 2022 rok Spółka uzyskała przychody ogółem (wg ksiąg rachunkowych) w kwocie 114 252,7 tys. zł i były one wyższe o 11 774,3 tys. zł, tj. o 11,5% od przychodów osiągniętych w 2021 roku. Głównym źródłem przychodów były przychody ze sprzedaży. W 2022 roku przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi zostały zrealizowane na kwotę 107 389,2 tys. zł i są one o 9 622,5 tys. zł, tj. o 9,8% wyższe od przychodów uzyskanych w analogicznym okresie roku ubiegłego.

tabela 8

Zestawienie przychodów w latach 2018 - 2022
z podziałem na poszczególne rodzaje działalności (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Przychody ze sprzedaży, w tym	86 122,3	90 599,0	93 546,9	97 766,7	107 389,2
Przychody z tytułu dostawy wody i odbioru ścieków	84 765,2	89 351,5	92 645,6	95 444,7	103 974,2
Przychody z działalności pomocniczej i robót odpłatnych	1 254,0	1 174,4	810,3	2 210,3	3 309,0
Przychody z usług mieszkaniowych	57,9	59,3	57,8	58,5	75,0
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	45,2	13,8	33,2	53,2	31,1
Pozostałe przychody operacyjne	4 168,7	3 531,1	4 454,8	4 297,4	5 752,1
Przychody finansowe	384,4	359,0	247,5	414,3	1 111,4
Przychody ogółem	90 675,4	94 489,1	98 249,2	102 478,4	114 252,7
Przyrost (2018=100%)	100%	104%	108%	113%	126%

Źródło: opracowanie własne.

W 2022 roku przychody ze sprzedaży stanowią 94,0% całości przychodów. Inne źródła przychodów to:

- pozostałe przychody operacyjne 5 752,1 tys. zł (5,0%),
- przychody finansowe 1 111,4 tys. zł (1,0%).

Pozostałe przychody operacyjne to przede wszystkim kwoty pochodzące z rozliczenia dotacji, pozyskanych z Unii Europejskiej na realizację inwestycji, proporcjonalnie do amortyzacji środków

trwałych nimi sfinansowanych (3 689,2 tys. zł) oraz rozwiązania rezerw na zobowiązania (914,9 tys. zł).

Na przychody finansowe składały się przede wszystkim kwoty odsetek naliczonych ze środków zgromadzonych na rachunku bankowym (820,6 tys. zł).

W celu osiągnięcia przychodów Spółka poniosła koszty w kwocie 124 216,9 tys. zł. Są one o 22 535,4 tys. zł, tj. o 22,5% wyższe od kosztów poniesionych w 2021 roku. Najwyższy udział w strukturze kosztów dotyczył: wynagrodzeń (33,8%), amortyzacji środków trwałych (19,1%) oraz podatków (11,5%).

tabela 9

Zestawienie kosztów w latach 2018 - 2022
z podziałem na poszczególne rodzaje działalności (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	87 745,7	90 797,4	96 041,3	98 619,0	118 046,6
Pozostałe koszty operacyjne	521,9	1 577,3	836,3	925,6	1 169,9
Koszty finansowe	1 810,7	1 535,6	1 298,8	2 136,9	5 000,3
Koszty ogółem	90 078,3	93 910,4	98 176,4	101 681,5	124 216,9
Przyrost (2018=100%)	100%	104%	109%	113%	138%

Źródło: opracowanie własne

W okresie 2018 r. -2022 r. przychody ze sprzedaży rosły wolniej niż koszty ich uzyskania. Na przestrzeni pięciu lat przychody wzrosły o 26% natomiast koszty o 38%. Za 2022 rok działalność Spółki zamknęła się stratą netto w kwocie 9 645,6 tys. zł.

5. Sytuacja majątkowa Spółki

tabela 10

Struktura aktywów Spółki na 31.12.2022 r.

Pozycja	2022-12-31		2021-12-31		Zmiana	
	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	(%)
Wartości niematerialne	276,8	0,08	246,5	0,07	30,3	12,29
Rzeczowe aktywa trwałe	330 817,2	90,48	332 591,9	90,65	- 1 774,7	- 0,53
Należności długoterminowe	-	0	-	-	-	-
Inwestycje długoterminowe	34,5	0,01	34,5	0,01	-	-
Długoterminowe rozliczenia	8 115,8	2,22	7 769,0	2,12	346,8	4,46
Zapasy	3 100,1	0,85	2 370,1	0,65	730,0	30,80
Należności krótkoterminowe	9 004,9	2,46	7 031,8	1,92	1 973,1	28,06
Inwestycje krótkoterminowe	13 275,3	3,63	15 849,7	4,32	- 2 574,4	- 16,24
Krótkoterminowe rozliczenia	983,2	0,27	994,6	0,3	- 11,4	- 1,15
Razem aktywa	365 607,8	100,0	366 888,1	100,00	- 1 280,3	- 0,35

Źródło: opracowanie własne.

Aktywa trwałe Spółki na dzień 31.12.2022 r. wyniosły 339 244,3 tys. zł i były o 1 397,7 tys. zł, tj. o 0,4% niższe niż na 31 grudnia 2021 r. Spadek wartości aktywów trwałych w omawianym okresie nastąpił głównie za sprawą zmniejszenia rzeczowych aktywów trwałych o kwotę 1 774,7 tys. zł. Spółka pierwszy raz od 2018 r. odnotowała spadek wartości aktywów trwałych, świadczący o ograniczeniu realizacji zadań inwestycyjnych.

Aktywa obrotowe na koniec 2022 roku wyniosły 26 363,5 tys. zł i były o 117,3 tys. zł, tj. o 0,4%, wyższe niż 31 grudnia 2021 r. W aktywach obrotowych wzrosły należności

krótkoterminowe o kwotę 1 973,1 tys. zł, w tym należności od pozostałych jednostek z tytułu dostaw i usług z okresem spłaty do 12 miesięcy o 1 832,5 tys. zł oraz zapasy o 730 tys. zł przy równoczesnym spadku inwestycji krótkoterminowych o 2 574,4 tys. zł. Niższe wartości najbardziej płynnych składników aktywów obrotowych w stosunku do roku 2021 świadczą o zmniejszających się możliwościach finansowych Spółki.

W ogólnej strukturze aktywów Spółki, podobnie jak w latach ubiegłych, przeważały aktywa trwałe. Ich udział utrzymał się na tym samym poziomie co w roku 2021, tj. 92,8%. Kapitałochłonność branży powoduje utrzymujące się na wysokim poziomie koszty stałe prowadzonej działalności oraz niską elastyczność wobec zmian koniunktury gospodarczej.

tabela 11

Struktura pasywów Spółki na 31.12.2022 r.

Pozycja	2022-12-31		2021-12-31		Zmiana	
	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	(%)
Kapitał własny	170 654,9	46,68	180 300,4	49,14	- 9 645,5	- 5,35
Rezerwy na zobowiązania	10 363,8	2,83	8 764,0	2,39	1 599,8	18,25
Zobowiązania długoterminowe	84 343,4	23,07	85 629,8	23,34	- 1 286,4	- 1,50
Zobowiązania krótkoterminowe	25 066,5	6,86	21 574,5	5,88	3 492,0	16,19
Rozliczenia międzyokresowe	75 179,2	20,56	70 619,4	19,25	4 559,8	6,46
Razem pasywa	365 607,8	100,00	366 888,1	100,00	- 1 280,3	- 0,35

Źródło: opracowanie własne.

Po stronie pasywów (źródeł finansowania) kapitał własny na 31 grudnia 2022 r. wyniósł 170 654,9 tys. zł i spadł w stosunku do roku 2021 o 9 645,5 tys. zł, tj. o 5,35% w wyniku wystąpienia straty za okres obrotowy.

Zobowiązania krótkoterminowe wzrosły z poziomu 21 574,5 tys. zł odnotowanego w 2021 roku do poziomu 25 066,5 tys. zł (tj. o 16,19%) wykazanego na dzień 31 grudnia 2022 r., głównie w wyniku wzrostu zobowiązań wobec pozostałych jednostek z tytułu dostaw i usług w okresie wymagalności do 12 miesięcy o 593,4 tys. zł oraz innych o 1 802,3 tys. zł.

W analizowanym okresie wzrosły rozliczenia międzyokresowe do kwoty 75 179,2 tys. zł, czyli o 6,46% w stosunku do stanu z grudnia 2021 roku.

Efektom omówionych powyżej zmian był spadek sumy bilansowej na koniec 2022 roku o 1 280 tys. zł, tj. o 0,35% w porównaniu z końcem 2021 r.

W strukturze aktywów największy udział miały rzeczowe aktywa trwałe (90,48% sumy aktywów na dzień 31 grudnia 2022 roku), inwestycje krótkoterminowe oraz należności krótkoterminowe (odpowiednio 3,6% i 2,4% sumy aktywów). Pozycjami o największym udziale w pasywach na 31 grudnia 2022 r. były: kapitał własny i zobowiązania długoterminowe, z udziałem w pasywach na poziomie odpowiednio: 46,7% i 23,1%.

Na koniec 2022 roku aktywa Spółki w 46,7% sfinansowane były kapitałami własnymi a w 53,3% zobowiązaniami.

6. Przepływy pieniężne

tabela 12

Wybrane pozycje rachunku przepływów pieniężnych Spółki (w tys. zł)

Pozycja	2022 r.	2021 r.	2020 r.	2019 r.
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	13 305,40	22 654,7	20 216,4	19 463,00
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	- 17 199,20	- 26 424,1	- 48 953,1	- 21 778,30
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	764,80	9 894,7	26 061,7	3 499,50
Przepływy pieniężne netto razem	- 3 129,00	6 125,30	- 2 675,00	1 184,20
Stan środków pieniężnych na początku roku	15 271,30	9 146,0	11 821,0	10 636,90
Stan środków pieniężnych na koniec roku	12 142,30	15 271,3	9 146,0	11 821,00

Źródło: opracowanie własne.

Działalność operacyjna w 2022 roku wygenerowała dodatnie przepływy pieniężne w wysokości 13,3 mln zł. Były one niższe o 9,4 mln zł w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r., a wynikało to przede wszystkim z poniesionej straty finansowej.

W roku 2022 wygoszparowane w działalności operacyjnej i finansowej środki, jak również te skumulowane na koncie wykorzystano na inwestycje.

Stan środków pieniężnych na koniec roku wyniósł 12,1 mln. zł.

7. Wskaźniki ekonomiczne

tabela 13

Wskaźniki ekonomiczne

Wskaźnik	Treść ekonomiczna	2022 r.	2021 r.
Rentowność majątku (ROA) (%)	<u>wynik finansowy netto</u> przeciętny stan aktywów majątkowych	-2,63	0,17
Rentowność kapitału własnego (ROE) (%)	<u>wynik finansowy netto</u> średnioroczny stan kapitału własnego	-5,50	0,35
Zyskowność netto sprzedaży (%)	<u>wynik finansowy netto</u> przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i mater.	-8,98	0,64
Stopa zadłużenia (%)	<u>zobowiązania ogółem</u> suma pasywów bilansu	53,32	50,86
Wskaźnik płynności bieżącej	<u>aktywa obrotowe ogółem</u> zobowiązania krótkoterminowe	1,05	1,22
Wskaźnik płynności szybkiej	<u>aktywa obrotowe ogółem – zapasy</u> zobowiązania krótkoterminowe	0,93	1,11
Wskaźnik płynności gotówkowej	<u>inwestycje krótkoterminowe</u> zobowiązania krótkoterminowe	0,53	0,73
Szybkość obrotu należności (w dniach)	<u>należności z tyt. dostaw i usług (śr.stan x liczba dni w okres.)</u> przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i mater.	24,00	24,00
Szybkość obrotu zapasami (w dniach)	<u>zapasy średni stan x liczba dni w okresie</u> koszt własny sprzedanych produktów, towarów i mater.	8,00	9,00
Szybkość spłaty zobowiązań (w dniach)	<u>zobowiąz. z tyt. dost. i usług (śr.stan x liczba dni w okres.)</u> koszt własny sprzedanych produktów, towarów i mater.	9,00	8,00

Źródło: opracowanie własne.

Wartość obliczonych, na podstawie wyników finansowych Spółki, wskaźników rentowności była w 2022 roku niższa aniżeli w roku poprzednim, ze względu na osiągniętą przez Spółkę stratę.

W Spółce w roku 2022 zarówno wskaźnik płynności bieżącej, jak i wskaźnik szybkiej płynności uległy pogorszeniu w stosunku do roku poprzedniego. Wartość wskaźników znajduje się na poziomie oznaczającym możliwość pojawienia się problemów z bieżącym, terminowym regulowaniem zobowiązań.

W 2022 roku Spółka zanotowała wzrost wskaźnika zadłużenia w stosunku do 2021 roku. Wzrosło zaangażowanie kapitału obcego w finansowaniu Spółki.

Okres windykacji należności od odbiorców z tytułu dostaw i usług utrzymał się na poziomie z roku poprzedniego, tj. 24 dni. Należy zaznaczyć, że Spółka minimalizuje ryzyko nieściągalności należności poprzez ich ściśle monitorowanie. Cykl płatności zobowiązań krótkoterminowych wydłużył się o 1 dzień. Cykl rotacji zapasów dni na koniec 2022 roku wyniósł 8 dni.

VIII. SZCZEGÓLNE ZDARZENIA

1. Od 1 sierpnia 2021 r. obowiązują zmienione opłaty za wodę i ścieki w wysokości określonej Decyzją B.I.R.ZT.70.206.2021 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku z 23.07.2021 r. zatwierdzającą taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Miasta Olsztyna na okres 3 lat.
2. Zakończono budowę magistrali wodociągowej DN 400 mm od ul. M. Zientary – Malewskiej do al. J. Piłsudskiego o długości 2,59 km. Magistrala ta połączyła wykonane we wcześniejszych latach odcinki sieci w jeden pierścień od SUW Karolin do SUW Jaroty, zapewniając w ten sposób dwustronne zasilanie w wodę dla wschodniej dzielnicy przemysłowej Olsztyna. Realizacja inwestycji umożliwiła również dostarczenie wody do nowobudowanej Instalacji Termicznego Przekształcenia Odpadów oraz Kotłowni Szczytowej przy ul. Towarowej.
3. Zakończono budowę sieci wodociągowej DN 160 o długości 585,2 m w rejonie ulic Poprzecznej i Zientary-Malewskiej, która była konieczna w związku z intensywną rozbudową dzielnicy Zatorze. Oddany odcinek sieci zapewnia dostarczanie wody o odpowiednim ciśnieniu zarówno do nowopowstałych, jak i planowanych budynków wielorodzinnych.
4. Wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej DN 200 i DN 160 w pasie Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego przy wschodniej granicy Olsztyna o łącznej długości 414,87 m. Wybudowany kanał obsługuje zlewnię o pow. 4,5 ha i umożliwia włączenie przyległej zabudowy do miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej, a tym samym wyeliminowanie występujących w tym obszarze zbiorników bezodpływowych na ścieki.
5. Kontynuowano realizację projektów dofinansowanych ze środków unijnych tj.:
 - „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Olsztyn – etap I” – projekt dofinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, na który zgodnie z zapisami zawartego w dniu 4 listopada 2022r. aneksu do umowy o dofinansowanie nr POIS.02.03.00-00-0107/17/05 pozyskano dodatkowe środki w wysokości 1 283 666,91 zł;
 - „Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie” – projekt dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

6. Od listopada 2019 r. pracownicy Spółki uczestniczą w programie Pracowniczych Planów Kapitałowych. Podstawowa wpłata pracownika wynosi 2,0 % wynagrodzenia brutto, wpłata pracodawcy wynosi 4 % (za rok 2022 odprowadzono 758,0 tys. zł). W programie uczestniczy ok. 50 % załogi, obsługę programu prowadzi PKO TFI S.A. z siedzibą w Warszawie.
7. W 2022 r. agregaty biogazowe wyprodukowały 2 798,63 MWh energii elektrycznej na kwotę 1 430 tys. zł (wg. średniej ceny), co stanowiło 31,03% całkowitej zużytej energii elektrycznej na oczyszczalni ścieków.
8. W ramach współpracy z wyższymi uczelniami, w tym UWM w Olsztynie oraz olsztyńskimi szkołami średnimi, Spółka umożliwia uczniom i studentom odbywanie kierunkowych praktyk zawodowych. W 2022 r. dwóch uczniów branżowej szkoły zawodowej podjęło zatrudnienie w Spółce jako pracownicy młodociani w zawodzie: „monter sieci i instalacji sanitarnych”. Spółka otrzymała częściową refundację kosztów ponoszonych na przygotowanie zawodowe młodocianych.
9. W 2022 roku przeprowadzono dwa audyty wewnętrzne i przegląd przez kierownictwo zapisów Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP, wdrożonego w Spółce w 2003 roku, w którym oceniano jego funkcjonowanie. W dniach 31.05-2.06.2022 r. odbył się w Spółce I audyt nadzoru przeprowadzony przez Jednostkę Certyfikującą TUV NORD Polska Sp. z o.o. Niezgodności nie stwierdzono.
10. W dniach 15-16.09.2022 r. przeprowadzono planowaną ocenę w nadzorze z rozszerzeniem, uaktualnieniem i ograniczeniem zakresu akredytacji w Dziale Jakości Wody i Ścieków. Oceniający zespół Auditorów Polskiego Centrum Akredytacji sprawdzał jak Laboratorium wdrożyło i utrzymuje system zarządzania umożliwiający spełnienie wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 zgodnie z opcją A. Ocenie podlegał wdrożony System Zarządzania wg PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz badania fizykochemiczne wody, badania fizykochemiczne ścieków i osadów ściekowych, a także pobieranie próbek ścieków oraz pobieranie próbek wody do badań chemicznych i fizycznych. Auditorzy PCA pozytywnie ocenili kompetencje laboratorium do wykonywania badań zamieszczonych w dotychczasowym zakresie akredytacji oraz badania zgłoszone we wniosku Laboratorium o uaktualnienie zakresu badań fizyko-chemicznych wody do spożycia przez ludzi oraz ścieków. Na podstawie wyników oceny w procesie nadzoru, Certyfikat Akredytacji Nr AB 1128 oraz Kontrakt nr AB 1128 pozostaje bez zmian. Laboratorium spełnia warunki akredytacji i zobowiązania kontraktowe. 10 października 2022 r. roku PCA zatwierdziło czternaste wydanie Zakresu Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 1128. Zakres obejmuje 8 badań mikrobiologicznych wody, 17 badań fizykochemicznych wody i 13 badań ścieków i 1 badanie osadów ściekowych.
11. W 2022 roku nie odnotowano skażeń wody oraz sytuacji niebezpiecznych na oczyszczalni.

IX. SKARGI, WNIOSKI, REKLAMACJE I KONTROLE

W 2022 r. Zarząd Spółki rozpatrywał wniesione przez odbiorców usług:

1. 8 wniosków, z czego trzy uznano za zasadne. Wnioski zasadne dotyczyły: długiego czasu oczekiwania na przyjazd Pogotowia Wod.-Kan., złej jakości wody w pobliżu miejsca prowadzonych prac na sieci wodociągowej oraz odorów z sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Rolnej.

2. 13 reklamacji, z czego 7 uznano za zasadne. Dotyczyły one: nienaliczania odsetek za zwłokę, korekty faktury, wyjaśnienia przyczyn braku odbioru technicznego oraz wymiany wodomierza.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku w Spółce zostało przeprowadzonych pięć kontroli zewnętrznych:

1. W dniu 31.01.2022 r. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku dokonał oględzin urzędzenia wodnego, służącego do korzystania z wód w ramach obowiązującego pozwolenia wodnoprawnego - decyzji Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 05.06.2015 r. znak: OŚ-PŚ.7322.1.2.2015 udzielonego Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. na wprowadzenie ścieków z komunalnej oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Olsztyn do rzeki Łyny, w km. 223+948.
Zaleceń pokontrolnych nie wydano.
2. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku rozpoczął zawiadomieniem z dnia 04.01.2022 r. kontrolę on-line w zakresie przeglądu pozwolenia wodnoprawnego znak: BI.RUZ.421.70.2018.AN z dnia 5.07.2018 r., zmieniającego pozwolenie wodnoprawne znak: OŚ.PŚ.6220-96/10 z dnia 10.11.2010 r. na pobór wód podziemnych z ujęcia wody Zachód udzielonego dla PWiK Sp. z o.o. w Olsztynie.
Zaleceń pokontrolnych nie wydano.
3. W okresie 25.05-15.06.2022r. Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Olsztynie dokonał kontroli przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie:
 - przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14.12.2012 r. o odpadach, w zakresie realizacji obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami;
 - przestrzegania przepisów w zakresie termicznego przekształcania odpadów;
 - przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza;
 - kontroli realizacji zarządzeń pokontrolnych.Wydano 3 zarządzenia pokontrolne, na które przesłano w dniu 18.07.2022 r. informację o realizacji zaleceń pokontrolnych.
4. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w dniach 24-28.10.2022 r. przeprowadził kontrolę realizacji projektu nr. POIS.02.03.00-00-0302/17 „Gospodarka wodno-ściekowa na terenie Gminy Olsztyn - Etap II”. Zaleceń pokontrolnych nie wydano.
5. Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Olsztynie w dniach: 18, 22, 25, 30.11.2022 r., 01.12.2022 r. sprawdzała przestrzeganie przepisów prawa pracy, w tym bhp. Wydano 7 zaleceń pokontrolnych i 4 nakazy pokontrolne. Jedno zalecenie wykonano podczas kontroli, w sprawie pozostałych przekazano informację o realizacji w dniach 09.12.2022 r., 06.01.2023 r. O wykonaniu nakazów przekazano informację 03.01.2023 r.

X. INFORMACJA O PRZEWIDYWANYM ROZWOJU SPÓŁKI

Uwzględniając ograniczenia wynikające z restrykcyjnej polityki Regulatora powstrzymującej wzrost taryf za wodę i ścieki oraz trudną sytuacją gospodarczą w kraju, wnioskiem na Zarząd nr 291/2022 z dnia 6.12.2022 r., przyjęto prowizorium planu techniczno-ekonomicznego Spółki na 2023 rok. W 2023 roku Spółka planuje osiągnąć przychody

w kwocie 112 190,9 tys. zł ponosząc koszty w wysokości 137 185,7 tys. zł. Działalność Spółki w 2023 roku powinna zamknąć się stratą netto w kwocie -25 276,8 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z wnioskiem do decyzji Zarządu Spółki nr 051/2023 z dnia 14.02.2023 r. został przyjęty plan oszczędnościowy, w którym ogranicza się wydatkowane środki zgodnie z następującymi kategoriami:

1. eksploatacja – zawiera działania mające na celu zmniejszenie wartości i ilości dokonywanych zakupów, korzystanie z dostępnych materiałów oraz poszukiwanie obszarów funkcjonowania przedsiębiorstwa, w których może nastąpić redukcja kosztów eksploatacyjnych;
2. inwestycje – ograniczenie realizacji zadań modernizacyjnych i rozwojowych do tych, na które Spółka pozyskała finansowanie zewnętrzne, są w trakcie realizacji, bądź ich wykonanie wynika z podpisanych zobowiązań oraz sprzedaż zbędnego majątku;
3. remonty – zmniejszenie wartości remontów systemem zleconym do minimum, skorygowanie ilości zadań remontowych w systemie gospodarczym;
4. organizacyjno – prawne – wprowadzenie zmian w organizacji pracy oraz weryfikacja obciążenia majątku pod kątem prawnym.

W 2023 roku Spółka, w miarę posiadanych środków, będzie realizowała kierunki zapisane w „Strategii firmy do roku 2025”. Olsztyńskie Wodociągi planują dalsze doskonalenie procesów pozyskiwania, uzdatniania i zaopatrywania w wodę oraz odbioru i oczyszczania ścieków, jak również podjęcie zadania powierzonego przez Gminę Olsztyn w zakresie eksploatacji kanalizacji deszczowej. Działalność ta jest ściśle powiązana z przestrzeganiem uregulowań prawnych dotyczących ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także ma na celu monitorowanie uzyskiwanych efektów. Cele te wpisują się w „Strategię rozwoju Miasta - Olsztyn 2030+” uchwaloną przez Radę Miasta Olsztyna w dniu 28 września 2022 r. (Uchwała Nr LI/816/22), a także w strategię rozwoju województwa: „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego.” (Uchwała nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2020 r.).

XI. OPIS ISTOTNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I ZAGROŻEŃ

1. **Kalkulacja taryf.** Dnia 23.07.2021 r. decyzją BI.RZT.70.206.2021 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie zatwierdzono taryfę za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie Miasta Olsztyna na okres 3 lat. Nowe stawki taryfowe obowiązują od 1 sierpnia 2021 r. W związku z dużym oporem Regulatora do zatwierdzenia taryf na poziomie niezbędnym do zapewnienia realizacji wszystkich zaplanowanych przez Spółkę zadań, powołując się na:

- §3 pkt. 1 lit. b rozporządzenia taryfowego - *Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne: opracowuje taryfę w sposób zapewniający: ochronę odbiorców usług przed nieuzasadnionym wzrostem cen i stawek opłat;*
- oraz §7 ust. 6 rozporządzenia taryfowego - *Uwzględnienie w niezbędnych przychodach oraz cenach i stawkach opłat kosztów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, powinno być dokonywane stopniowo i rozłożone w czasie;*

sporządzono taryfę w takim kształcie, by zapewniła przychody niezbędne do uzyskania dodatniego wyniku przedsiębiorstwa na koniec roku 2021. W kolejnych dwóch okresach nowej taryfy ceny zaopatrzenia w wodę nieznacznie wzrastają, a odprowadzania ścieków pozostają na tym samym poziomie.

Mając na uwadze obecną sytuację finansową Spółki, warunki gospodarcze w kraju oraz fakt, iż poziom taryf decyduje o możliwości uzyskania przychodów pokrywających ponoszone uzasadnione koszty wraz ze zwrotem zaangażowanego kapitału, Spółka zgodnie z art. 24j ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przedłożyła 21.10.2022 r. wniosek o skrócenie czasu obowiązywania dotychczasowej taryfy w trakcie jej obowiązywania oraz o zatwierdzenie nowej taryfy. Zgodnie z dokonaną kalkulacją cena netto 1 m³ wody i ścieków w kolejnych 3 latach wynosiłaby:

wyszczególnienie	2023 r.	2024 r.	2025 r.
stawka - woda	6,07 zł	6,37 zł	6,78 zł
stawka - ściek	8,99 zł	9,22 zł	9,52 zł

Zródło: opracowanie własne

Poziom zaproponowanych opłat pozwoli na zapewnienie stabilnej sytuacji finansowej Spółki. Brak uzyskania nowej taryfy wpłynie na:

- osiągnięcie ujemnych wyników finansowych,
- brak środków na pokrycie bieżących wydatków,
- brak środków na inwestycje,
- brak zdolności kredytowej.

W lutym 2023 r. otrzymano decyzję odmowną - decyzja RZGW Wody Polskie z 1.02.2023 r. Spółka nadal będzie podejmowała działania zmierzające do skrócenia obowiązującej taryfy i ustalenia nowego poziomu stawek. W obliczu dyskryminacyjnej polityki Wód Polskich należy przyjąć, że proces zatwierdzenia wniosku na wskazanym poziomie będzie utrudniony.

2. Ceny nośników energetycznych. Źródłem ryzyka dla zaplanowanego funkcjonowania Spółki stała się niepewność dotycząca przyszłych cen energii wobec sytuacji na rynku surowców energetycznych i planowanych zmian w polityce klimatycznej UE. Ceny surowców energetycznych na rynkach światowych, w tym ceny ropy naftowej i gazu ziemnego, mogą podlegać istotnym wahaniom nie tylko z powodu zmian popytu, ale również ze względu na działania ograniczające ich podaż podejmowane przez głównych producentów.

Cena zakupu energii elektrycznej zgodnie z art. 2 pkt 1b) Ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 r. zwiększyła się do poziomu 785 zł/MWh, co będzie stanowić ponad 83% wzrost kosztów w stosunku do roku 2022. Odnotowano również znaczny, ponad 6-krotny, wzrost ceny za dostawę paliwa gazowego wysokometanowego typu E do obiektów Spółki.

W takich warunkach niemożliwość dopasowania taryfy do obiektywnie rosnących kosztów energii elektrycznej i gazu powoduje powstawanie strat po stronie przedsiębiorstwa.

3. Ryzyko związane z sytuacją makroekonomiczną w Polsce. Na realizację założonych celów strategicznych i osiągane przez Spółkę wyniki finansowe oddziałują między innymi czynniki makroekonomiczne, których wpływ jest niezależny od działań Spółki. Do tych czynników zaliczyć można: inflację, ogólną kondycję polskiej gospodarki, zmiany sytuacji gospodarczej, politykę podatkową, wzrost stóp procentowych. Zmiany wskaźników makroekonomicznych mogą wpłynąć na zmniejszenie planowanych przychodów, bądź na zwiększenie kosztów działalności.

Dynamika wzrostu wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacji) oraz wskaźnika cen produkcji sprzedanej przemysłu uległa znaczącym zmianom w bieżącym

okresie obrachunkowym, a zgodnie z prognozami sytuacja w najbliższych okresach będzie zbliżona.

4. Ryzyko związane z uzyskiwanymi przez Spółkę wynikami finansowymi oraz z możliwością finansowania dalszego rozwoju. Realizacja założonej przez Spółkę strategii bez zatwierdzenia przez Regulatora wniosku taryfowego będzie zagrożona. W obliczu wyzwań stawianych przed branżą związanych z realizacją wymogów dyrektywy ściekowej, w tym realizacji założeń VI edycji KPOŚK, wymogów związanych z dyrektywą jakości wody i innymi zmianami przepisów wodociągi olsztyńskie będą zmuszone w kolejnych latach ponieść znaczne nakłady. Spółka przy słabych wynikach finansowych, obniżonych wskaźnikach płynności oraz przy bardzo niskich wskaźnikach zdolności kredytowej nie będzie w stanie realizować tych koniecznych i potrzebnych inwestycji. Nie będzie również w stanie pozyskać finansowania zewnętrznego, a tym bardziej nie wygeneruje tyle środków, aby pokryć wkład własny wymagany przy finansowaniu unijnym.
5. Ryzyko braku realizacji Wieloletniego Planu modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PWiK Sp. z o.o. na lata 2021-2024. Brak zatwierdzenia taryf na wnioskowanym poziomie może spowodować, że Spółka przy słabych wynikach finansowych, obniżonych wskaźnikach płynności oraz przy bardzo niskich wskaźnikach zdolności kredytowej nie będzie w stanie realizować inwestycji zawartych w *Planie* zatwierdzonym przez Radę Miasta. Wiąże się to z ryzykiem degradacji istniejącej infrastruktury krytycznej. W związku z powyższym, może to doprowadzić do konieczności udzielenia przez Gminę Olsztyn gwarancji lub poręczeń kredytowych w procesie realizacji zaplanowanych zadań.
6. Ryzyko zmiennego otoczenia prawnego. Przepisy prawa, jego interpretacje oraz praktyka stosowania ulegają w Polsce dość częstym zmianom. W odniesieniu do Spółki, negatywne konsekwencje mogą wywołać zwłaszcza zmiany w zakresie prawa wodnego, prawa podatkowego i ochrony środowiska.
7. Niepewność osiągnięcia sprzedaży na poziomie prognozowanego popytu. Popyt kształtowany jest przez czynniki niezależne od decyzji przedsiębiorstwa (czynniki zewnętrzne). Wpływ na popyt będą miały czynniki makroekonomiczne, tj. koniunktura gospodarcza, poziom stóp procentowych, wielkość bezrobocia, pogoda, jak również prawo miejscowe. W zakresie sprzedaży wody i ścieków utrzymuje się wieloletnia tendencja spadkowa. Osiągnięcie aktualnego poziomu sprzedaży wody i ścieków w kolejnych latach stanowić będzie bardzo duże wyzwanie stojące przed Spółką.
8. Ryzyko operacyjne związane z niebezpieczeństwem niepokrycia kosztów Spółki uzyskanymi przychodami. Wynika ono z wysokiego udziału kosztów stałych w kosztach operacyjnych ogółem. W Spółce, podobnie jak we wszystkich przedsiębiorstwach wodociągowo-kanalizacyjnych, na trwałe wpisany jest wysoki udział kosztów stałych w kosztach ogółem. Im wyższy udział kosztów stałych tym większa wrażliwość wyniku na działalności podstawowej na wahania przychodów ze sprzedaży.

XII. INNE INFORMACJE

W roku 2019 na mocy Uchwały nr 6/19 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie z dnia 20 lutego 2019 r. (z póź. zm. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie Uchwała Nr 29/20 z dnia 30 grudnia 2020 r.) Spółka powierzyła Członkom Zarządu świadczenie usług zarządzania na warunkach określonych w odrębnych umowach. Zgodnie z zawartymi umowami Członkom Zarządu ustalono następujące cele zarządcze:

- ekonomiczno-finansowy,
- terminowość realizacji zadań,
- techniczno-rozwojowy,
- techniczno-efektywnościowy.

XIII. POZOSTAŁE INFORMACJE WYMAGANE

Zgodnie z art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości sprawozdanie Zarządu z działalności powinno obejmować istotne informacje o stanie majątkowym i sytuacji finansowej Spółki. Poniżej zamieszczono nieomówione wcześniej wymagane informacje.

Art. 49 ust.2 pkt 3)

Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

Spółka nie prowadzi działalności badawczo-rozwojowej.

Art. 49 ust.2 pkt 5)

Nabycie udziałów własnych, a w szczególności cel ich nabycia, liczba i wartość nominalna ze wskazaniem, jaką część kapitału zakładowego reprezentują, cena nabycia oraz cena sprzedaży tych akcji w przypadku ich zbycia.

W 2022 roku Spółka nie nabywała, ani nie sprzedawała udziałów własnych

Art. 49 ust.2 pkt 6)

Posiadane przez jednostkę oddziały (zakłady)

Spółka nie posiada oddziałów (zakładów).

Wiesław
Pancer

Elektronicznie
podpisany przez
Wiesław Pancer
Data: 2023.04.14
12:07:07 +02'00'

Jarosław
Marek
Słoma

Elektronicznie
podpisany przez
Jarosław Marek Słoma
Data: 2023.04.14
12:09:02 +02'00'

